

The NATO Science for Peace and Security Programme

SPS e-flier – N.Casey / S.Michaelis

septembar 2009

BOSNA I HERCEGOVINA

Saradnja u okviru Programa nauka za mir i sigurnost (SPS)

Bosna i Hercegovina učestvuje u naučnim aktivnostima NATO-a od 2007.godine. Naučnici i stručnjaci iz Bosne i Hercegovine imali su vodeću ulogu u ukupno sedam ovakvih aktivnosti, a veći broj njih je, u različitim aktivnostima saradnje, učestvovao u svojstvu učesnika ili govornika.

Naučne aktivnosti NATO-a danas omogućavaju ostvarivanje bliske saradnje u dvije prioritetne oblasti – **odbrani od terorizma i suprotstavljanju drugim sigurnosnim prijetnjama**. Ova saradnja odvija se u okviru Programa nauka za mir i sigurnost (SPS) čije aktivnosti, kroz radionice, kurseve, timski rad i višegodišnje projekte omogućuju povezivanje naučnika iz zemalja članica NATO-a sa naučnicima iz partnerskih zemalja i zemalja Mediteranskog dijaloga, doprinose jačanju partnerstva, kao strateškog cilja NATO-a.

Zemlje članice NATO-a koncenzusom odobravaju sve aktivnosti koje se odvijaju u okviru Programa nauka za mir i sigurnost.

(StockXchange)

Primjer aktivnosti

U oktobru 2008. godine, u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, održana radionica u okviru Programa nauka za mir i sigurnost, koja se bavila temom **“Procjena štete i sanacija nakon prirodnih katastrofa i prethodnih vojnih aktivnosti.”** Glavni cilj radionice bio je procijeniti postojeće znanje i nove izazove u suočavanju sa prirodnim ili katastrofama koje uzrokuje ljudski faktor, a koje nanose štetu objektima, infrastrukturi i životnoj sredini. Organizatori radionice nadaju se da će rezultati ove radionice, što se tiče najboljih načina za ublažavanje negativnih posljedica katastrofa, biti primijenjeni u Bosni i Hercegovini i šire.

Ovo će, kao krajnji rezultat, doprinijeti održivom razvoju i smanjenju emigracije iz ovog područja. Napredni kurs na temu **„Pravni aspekti borbe protiv terorizma“** održan je u februaru 2008.godine, također u Sarajevu. Kurs su zajednički organizirali bh stručnjaci i stručnjaci iz Stručnog centra za borbu protiv terorizma u Ankari, Turska. Stručnjaci su razmatrali postojeće međunarodne sporazume iz oblasti krivičnog prava koji se odnose na terorizam i kategorizaciju terorističkih aktivnosti, kao osnove za utvrđivanje pravne nadležnosti. Namjera je bila osigurati forum za razmjenu mišljenja o novijim dešavanjima u

The NATO Science for Peace and Security Programme

SPS e-flier – N.Casey / S.Michaelis

septembar 2009.

kontekstu prijatnje terorizma i suprotstavljanja terorizmu, kao i promovirati viši nivo transparentnosti, međusobnog povjerenja i sposobnosti za zajedničko i usklađeno djelovanje. Štampana je i publikacija kao dio serije publikacija Programa nauka za mir i sigurnost.

Novi projekat, **“Praćenje rizika za stanovništvo Tuzle usljed deformacija terena izazvanih slijeganjem tla”**, fokusira se na gusto naseljeno područje u Bosni i Hercegovini gdje napušteni rudnici soli i uglja, usljed deformacije terena i propadanja tla, predstavljaju rizik za infrastrukturu i stanovništvo. Ovim projektom, koji okuplja bh i talijanske stručnjake, osigurat će se velika količina podataka o rudnicima, naprimjer njihove geotehničke i hidrološke osobine, na osnovu kojih će biti izrađena detaljna karta rizičnih područja za potrebe dugoročnog planiranja i aktivnosti za ublažavanje rizika. Kako lokalna zajednica raspolaže ograničenim kapacitetima za rješavanje ovog stanja, projekat će obezbijediti te kapacitete kroz primjenu moderne tehnologije, stručnog

znanja, a posebno kroz sistem očitavanja za potrebe sanacije tla. Ovo će doprinijeti ekonomskoj i političkoj sigurnosti regije i ojačati održiv regionalni razvoj i sigurnost životne sredine. U okviru projekta će se ponuditi preporuke za stabilizaciju zemljišta i smjernice za urbanističko planiranje i upravljanje. Krajnji korisnici rezultata ovog projekta su Univerzitet u Tuzli, Općina Tuzla i tuzlanski kanton.

Projektom **„Usklađivanje seizmičkih karti zapadnog Balkana“** obuhvaćeni su stručnjaci iz Bosne i Hercegovine i drugih partnerskih zemalja sa Balkana (Crne Gore, Srbije i Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*), kao i Hrvatske i Albanije. Ovaj projekat osigurat će usklađivanje podataka u jednom od seizmički najaktivnijih područja na planeti i omogućiti unapređivanje seizmičkih karti i sistema praćenja kako bi se zadovoljili evropski standardi. Pored toga, stručnjaci iz Slovenije osigurat će obuku, a grčki stručnjaci aktivno će učestvovati u razmjeni informacija. Usklađena karta poslužit će kao instrument za donošenje odluka u urbanističkom planiranju, odgovoru na katastrofe i izradi novih

propisa za izgradnju objekata. Ovaj projekat provodi se u koordinaciji sa Inicijativom za pripravnost i prevenciju katastrofa (DPPI) Pakta stabilnosti. U julu 2008. godine, šest institucija s Balkana koje učestvuju u ovom projektu potpisalo je Protokol o multilateralnoj saradnji u razmjeni seizmičkih podataka sa ciljem unapređenja postojeće saradnje i veza između profesionalnih i naučnih zajednica u regiji.

Kuća u Tuzli, Bosna i Hercegovina, oštećena deformacijom i propadanjem tla, kao posljedica napuštenih rudnika. (fotografija iz internom arhive rukovodilaca projekta)